

Wynia wil samenwerking

'Alleen kom je niet ver'

Ruim een half jaar is hij nu voorzitter van de landelijke LTO-vakgroep Schapenhouderij, Jeljer Wynia uit het Friese Hitzum. In die tijd verdween de adviescommissie schapen en geiten van het productschap, kwam er een graasdierpremie in het nieuwe GLB en moest de schapenhouderij zelf de I&R gaan betalen. Grote wijzigingen. Hoe denkt Wynia daarover?

JELJER WYNIA

Woonplaats: Hitzum (Fr.)

Functie: sinds zeven maanden voorzitter LTO-vakgroep Schapenhouderij. Andere vakgroepleden zijn Jan Navis, Carlo Veeger, Berdien van Everdingen en Huub Dinghs

Bedrijf: 350 Blessumers voor de zuivere fok, 40 stuks vleesvee, jongvee-opfok voor exportvarzen (40 dieren), 50 ha grasland

sector zo versnipperd is? Valt het u tegen?

"Ik wist dat, maar op een gegeven moment mag je die conclusie wel uitspreken. Dat heb ik intern gedaan. Iemand vond het blijkbaar nodig dit naar buiten te brengen. Ach, ik maak er ook geen geheim van.

Het is me niet echt tegengevallen. Ik zie altijd kansen en nooit bedreigingen. Ik wil niet vanuit de verdediging redeneren maar positief denken."

Hoe denkt u verandering in die verdeeldheid te gaan brengen?

"Het zal moeten. De regelgeving verandert. Kijk naar de tweede verzamelslag. Per 1 maart is die verdwenen. Een half jaar geleden hadden we daarvan nog geen weet. Je moet dus naar de toekomst kijken. Je kunt wel zeggen 'tien jaar geleden hebben we dit en dat afgesproken', maar daarmee kun je nu niks meer."

'Ik heb niet het gevoel dat ik niets kan inbrengen'

Er is sprake van de oprichting van een brancheorganisatie. Klopt dat?

"Ja. Samen met COV (Centrale Organisatie voor de Vleessector - red) en Vee&Logistiek Nederland hebben wij als LTO het voortouw genomen. De discussie speelt al een tijdje. De beëindiging van de tweede verzamelslag heeft dit voorstel in een stroomversnelling gebracht."

Alleen LTO en de handel? Dat is opvallend. Geen LWPS, Platform KSG, stamboeken?

"Ho, ho. Ik ben nog niet uitgesproken. Voor de schapenhouderij is er nu een sectoroverleg dat in de plaats is gekomen van de adviescommissie schapen en geiten van het productschap. Enkele weken geleden hebben we ons plan voor een brancheorganisatie in dat sectoroverleg gepresenteerd. Iedereen kan zich vinden in de doelstellingen, alleen het platform KSG niet. Dat liet weten bij hun mening te blijven en vond het niet de moeite waard hierover opnieuw te discussiëren. We zetten breed in. Iedereen die actief is in schapenland mag meedoen in de brancheorganisatie op voorwaarde dat ze een mandaat hebben van hun achterban."

Jeljer Wynia houdt het liefst de gelederen gesloten. "Samen bereik je meer. Alleen kom je niet ver." Maar na ruim het halve jaar dat hij nu aan de 'schapenmacht' is, merkt hij dat het niet eenvoudig is om die eenheid te bereiken. De schapensector is versnipperd. "Als iedereen keihard op zijn eigen punten blijft, bereik je niks. Is negentig procent van de deelnemers het eens, dan moet de rest meegaan en niet blijven tegenstribelen. Kijk naar de afzet. In landen met coöperatieve afzet zijn de prijzen het

hoogst. De Nederlandse melkveehouderij is voor tachtig tot negentig procent coöperatief gebundeld. We hebben de hoogste melkprijs van de wereld. De Engelsen zijn minder coöperatief en hebben de laagste melkprijs. Samenwerken voorkomt dat je tegen elkaar wordt uitgespeeld."

In een mail liet u weten dat te veel tijd en energie verloren gaan aan verdeeldheid van de schapensector. Voordat u begon als voorzitter wist u toch dat de

>>

Jeljer Wynia: "Iedereen die actief is in schapenland mag meedoen in de brancheorganisatie op voorwaarde dat ze een mandaat hebben van hun achterban."

Daarover is de afgelopen maanden wel veel rumoer geweest. Jan van Rijnsbergen deed voor alsof hij namens de stamboeken er zat, maar dat was niet zo. Hij is opgevolgd door Johan de Beer (NTS-voorzitter-red.) en die kreeg tot de jaarwisseling de tijd om alles goed te regelen. Het is nog niet rond, maar dat kan nog. We zien wel wie de stamboeken dan vertegenwoordigt. Voor mij is ook nog niet duidelijk namens wie het platform KSG optreedt. De achterban is heel divers, tot en met mensen die cavia's houden, zo zie je op hun website. Maar als ik hier in de buurt een hobby-schapenhouder vraag naar het platform, heeft die geen idee wat dat is."

Vindt u uzelf dé vertegenwoordiger van de Nederlandse schapensector?

"Het ministerie heeft in een vergaderverslag aangegeven dat ze mij als aanspreekpunt van de sector zien. Dat heeft iedereen geaccepteerd, met uitzondering van het platform KSG."

Uw voorgangers hadden altijd moeite met de dominantie van de melkveehouderij binnen LTO-Nederland. U ook?

"Tot dusver niet. Ik heb niet het gevoel

dat ik niets kan inbrengen. Met de melkveehouderij zijn er juist veel raakvlakken. We gebruiken allebei weilanden bijvoorbeeld.

De schapensector presenteert zich als hét visitekaartje van de Nederlandse landbouw. Het is de enige tak waar de dieren het hele jaar buiten zijn. En als er lammetjes worden geboren, is het voorjaar. Het is geweldige pr."

Een nieuw fenomeen dook op tijdens uw voorzitterschap: de graasdierpremie in het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Wat vindt u van zo'n premie?

"Hierover is nog weinig bekend. Binnenkort komt het ministerie met een invulling. We hebben zelf wel ideeën erover, maar daarover laat ik me nu nog niet uit."

U weet toch al wel wat het ministerie wil?

"Officieel nog niet. Ik weet alleen dat de I&R er leidend in wordt. Er moet een splitsing komen in bedrijven die én natuur hebben én reguliere grond. We wachten af. Het moet een robuust systeem worden dat niet voor tweeërlei uitleg vatbaar is."

De hoogte van die graasdierpremie wordt belangrijk. Wat wordt het bedrag? Hoeveel geld is er?

"Daarop kun je diverse formules loslaten. Je kunt het bedrag omrekenen naar de hectarepremie van 350 euro die er komt voor reguliere grond. Maar houd je tien of vijftien schapen op een hectare? De kuddes worden ook erbij betrokken. Het wordt een grootvee-eenheidpremie, dat wel. De berekening ervan moeten we afwachten."

U heeft ook te maken gekregen met de discussie over de financiering van de I&R. De schapenhouderij gaat er helemaal voor opdraaien. Hoe kan dat het beste?

"LTO en de meerderheid van het sectoroverleg zijn voor een jaarlijks bedrag per bedrijf. Niet voor een bedrag per melding. We willen ontwijken van meldingen voorkomen. Zeventig tot tachtig procent van de kleine bedrijven voert niets aan in de I&R. Ik denk dat de meldingsplicht beter kan. Het is een cardinale fout dat schapenhouders dieren die ze nog niet hebben gemeld, al wel meegeven aan de handelaar. De handelaren faciliteren dit. Ze bedoelen het goed, maar het is een doorn in het oog van het ministerie. Dat heeft al gewaarschuwd ertegen op te treden."

Tegenstanders van de I&R zeggen dat het hele systeem niet deugt.

"Er is een verhaal geweest dat tienduizenden schapen zouden zijn geïmporteerd, maar niet in de I&R kwamen. Dat blijkt achteraf niet helemaal te kloppen. De aantallen zijn veel lager. Desondanks liepen er schapen rond die hier niet hoorden. Het mag niet zo zijn dat dieren op een slachtbewijs het land binnenkomen en dan hier worden vergemest. De NVWA moet daarop toezien. Die is ingehuurd om te controleren of de regels worden ontdoken." <<